

Siljan kommune

Administrasjon og fellestjenester

Kommunal- og regionaldepartement
Postboks 8112 Dep

0032 OSLO

KOMM. OG REG. DEP
26 JAN 2006
05/3280-54
Ark. 661.0
Avd. KOI KØI/HC

Arkivkode	Deres ref.	Vår ref.	Dato
103 &13		06/53-4/255	25.01.2006

HØRINGSSVAR - INNTEKTSSYSTEMUTVALGETS UTREDNING NOU-2005:18

UTGIFTSUTJEVNING

Forslag til endringer i kostnadsnøkler er i stor grad basert på statistiske analyser, og kan derfor være en del av inntektssystemutvalgets utredning som det er vanskelig å gi høringssvar til. Det kan likevel være nyttig for kommunen å se hvilke endringer i kriterier som medfører gevinst eller tap i forhold til dagens kostnadsnøkkel. For en mer prinsipiell drøfting av inntektssystemutvalgets forslag, se uttalelse fra økonomiforum BTV.

Tabell under viser fordelt gevinst/tap i tabell 1.1, kolonne 3 i NOU 2005:18 ned på de enkelte kriteriene i kostnadsnøkkelen. Kostnadsnøkkelen består av flere delkostnadsnøkler; grunnskole, sosialhjelp, barnevern, primærhelsetjenesten, pleie og omsorg og administrasjon. Det er splittet opp gevinst/tap også på disse sektorene. Det er viktig å merke seg at delkostnadsnøkkelen for barnehage ikke er innarbeidet i kostnadsnøkkelen som presenteres i utredningen. Utvalget mener at man bør vente med å beregne effekten av "barnehagenøkkelen" til det øremerkede driftstilskuddet for barnehager innlemmes i inntektssystemet.

Utvalgets beregninger er foretatt på bakgrunn av folketallet pr 01.01.04. Endringer i folketallet etter dette kan påvirke fordelingsvirkningene. Alle tall er presentert i kroner pr innbygger. Beregningene nedenfor er gjort på grunnlag av regneark fra Børre Stolp i KS.

Tabell 1. Gevinst/tap ny kostnadsnøkkel

Siljan	Nåværende nøkkel	Forslag ny nøkkel	Endring
<i>Kriterium</i>			
Innb. 0-5 år	-40	-29	11
Innb. 6-15 år	1444	1582	138
Innb. 16-66 år	-28		
Innb. 16-21 år		79	
Innb. 22-66 år		-86	21
Innb. 67-79 år	-65	-68	-3
Innb. 80-89 år	-729	-732	-3
Innb. o/90 år	-546	-682	-136
Sum alders kriterier	36	64	28

Postadresse: Sentrumsveien 105
3748 Siljan

Telefon: 35 94 25 00
E-post: postmottak@siljan.kommune.no

Telefax: 35 94 25 02

Bankgirokonto: 2610.07.01919

Org.nummer:
NO 864 953 042

Innvandrerbarn		-315	-315
Innvandrere	-104		104
Barn som ikke bor hos begge foreldre		-26	-26
Skilte og separerte	-215		215
Arbeidsledige	-67		67
Antall fattige		-103	-103
Dødelighet	-12		12
Opphopningsindeks		-383	-383
Urbanitetskriterium	-440		440
Uførepensjonister 18-49 år		-8	-8
Ikke-gifte over 67 år	-136	-342	-206
PU over 16 år	368	232	-136
Barn med grunn- og hjelpestønad		-73	-73
PU under 16 år	-58		58
Sum sosiale kriterier	-664	-1018	-354
Sone	-33	-64	-31
Nabo	141	55	-86
Reisetid	-150		150
Landbrukskriterium	47		-47
Basistillegg	2147	2326	179
Sum bosetting og kommunestørrelse	2152	2317	165
Kostnadsindeks, kr pr innbygger	1524	1363	-161
Dagens tildeling øremerket morsmål	163	163	0
Sum av sosiale kriterier til endring med ny metode			-161

Totalt taper Siljan kommune kr 161,- pr innbygger på forslag til ny kostnadsnøkkel. I tillegg til dette taper Siljan kr 1.425,- pr innbygger på omlegging av distriktstilskudd. Merk imidlertid at denne beregningen ikke tar hensyn til overgangsordninger, i henhold til foreslått inntekstsgarantisystem vil tapet for Siljan kommune i innføringsåret bli redusert til kr 400,- pr innbygger.

Tapet for Siljan skyldes endringer i de sosiale kriteriene. I dag får Siljan øremerket tilskudd med kr 163,- pr innbygger til opplæring av språklige minoriteter. Utgiftsindeksen for innvandrerbarn er på 0,13246, og dette medfører at innfasing av dette kriteriet gir en negativ virkning på kr 315,- pr innbygger. Siljan taper også på at ikke gifte over 67 år får en større vektning i ny kostnadsnøkkel. Mens lavere vektning av kriteriet PU over 67 år gir negativ virkning for Siljan. Virkningene av at urbanitetskriteriet erstattes av en opphopningsindeks motvirker delvis den negative virkningen av de øvrige sosiale kriteriene. Opphopnings-indeksen består av kriteriene skilte, arbeidsledige og fattige.

Endringer i kriterier for bosetting og kommunestørrelse gir Siljan en gevinst på kr 165,- pr innbygger. Reisetid er tatt ut av kostnadsnøkkelen, som eget kriterium. Reisetid inngår i delkostnadsnøkkelen for skole. Kriteriet gir høy uttelling for større kommuner som for eksempel Oslo og Bergen, fordi dette er kommuner som har lang reisetid til kommunesenteret, men hvor kommunene ikke har kostnadsulempere i grunnskolen knyttet til spredt bosettingsmønster. Utvalget foreslår at kostnadsulempene knyttet til kommunestørrelse fanges opp gjennom basistillegg, og at kostnadsulempere knyttet til spredt bosetting fanges opp gjennom de såkalte nabo- og sonekriteriene.

Totalt vektet alderskriteriene opp med 5 %. Dette slår positivt ut for kommuner med en høy andel unge eller eldre i befolkningen. Siljan tjener på at innbygger i gruppen 6-15 år vektet opp, men taper på at innbygger over 90 år vektet opp.

Tabell 2. Gevinst/tap ny kostnadsnøkkel, fordelt på sektorer

Sektorer	Dagens kostnadsnøkkel	Ny kostnadsnøkkel	Dagens	Ny	Endring
			Tillegg/ fradrag i utgiftsutj kr.pr.innb	Tillegg/ fradrag i utgiftsutj kr.pr.innb	kr pr innb
Administrasjon	1,2608	1,3749	1 039	1 071	32
Landbruk/miljøvern	1,5327		90		-90
Skole	1,2901	1,1893	2 281	1 651	-630
Pleie- og omsorg	0,8744	0,8869	-1 119	-1 058	61
Helse	1,0191	1,1523	19	190	171
Barnevern	0,8977	0,8995	-68	-94	-27
Sosialhjelp	0,6250	0,7487	-741	-399	342
Kostnadsindeks, kr pr innb.	1,0621	1,05519	1 501	1 360	-141
Beregning direkte på totalnøkkelen (100% rett utslag):			1 524	1 363	-161
Dagens tildeling morsmål m.m for 2005 / ny økt innbyggertilskudd (flat beløp)			163	163	-0

Tabell 2 viser også endring i kr pr innbygger i forhold til ny kostnadsnøkkel, men her er endringene fordelt på delkostnadsnøkklene. Ny kostnadsindeks for Siljan blir 1,05519, mot dagens 1,0621.

Størst tap har Siljan innen skolesektoren. Dette skyldes i hovedsak at basistillegget har lavere vekt. I tillegg til dette slår det negativt ut for Siljan at innvandrerbarn er tatt inn i delkostnadsnøkkelen for skole. Andelen elever med minoritetsspråklig bakgrunn er en ufrivillig kostnadsulempe i tilknytning til grunnskoleundervisning. Dersom det øremerkede tilskuddet til opplæring av språklige minoriteter skal innlemmes i kommunens rammetilskudd er det nødvendig med kriterier i kostnadsnøkkelen som fanger opp variasjonene i kommunenes utgiftsbehov.

Delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp gir størst gevinst for kommunen. Dette skyldes at opphopingsindeksen gir mindre trekk for kommunen enn de sosiale kriteriene som tidligere inngikk i denne nøkkelen; skilte, arbeidsledige, innvandrere og urbanitetskriteriet.

Oppsummering - utgiftsutjevning

Kostnadsnøkkelen vil, som tidligere, gi et høyt beregnet utgiftsbehov for små kommuner og et lavt beregnet utgiftsbehov pr innbygger i store kommuner. Det høye utgiftsbehovet i de små kommunene reflekterer kostnadsulemper knyttet til lavt innbyggertall og spredt bosettingsmønster. Bosetting og kommunestørrelse har lavere vekt i forslaget til ny nøkkel, enn i dagens nøkkel. I dagens nøkkel veier disse 11 % av total kostnadsnøkkel, mens de i ny nøkkel vil veie bare 5 % av totalen. Siljan kommune støtter endringene i kostnadsnøkkelen.

DISTRIKTSPOLITISK TILSKUDD

Utvalget foreslår at Nord-Norgetilskuddet, regionaltilskuddet og den delen av skjønnstilskuddet som er begrunnet ut i fra regionalpolitiske hensyn avvikes, og erstattes av et nytt distriktspolitisk tilskudd. Dette vil medføre et enklere og mer oversiktlig system.

Gjennom inndelingen av det distriktspolitiske virkeområdet har KRD delt landet inn i fire distriktspolitiske virkeområde (A, B, C og D). Inndelingene av kommunene tar utgangspunkt i ni indikatorer som fanger opp dimensjonene geografi, arbeidsmarked, demografi og inntekt. I dag er det 7 kommuner utenfor det distriktspolitiske virkeområdet som mottar regionaltilskudd. Siljan er en av disse kommunene. Siljan vil dermed ikke motta tilskudd etter den nye ordningen.

Oppsummering – distriktpolitisk tilskudd

Økonomisk ramme for distriktpolitiske virkemidler, utpeking av virkeområder og kommunegrupper er politiske beslutninger. Å sikre bosetting og et levedyktig lokalsamfunn er viktig argumenter for tildeling av et distriktpolitisk tilskudd. Momentene som tilsa tildeling av regionaltilskudd til Siljan kommune til tross for at kommunen ligger utenfor det området som i dag er definert som distriktpolitisk virkeområde er like aktuelle i tiden fremover. Siljan formannskap har vedtatt i sak 05/06 at det distriktpolitisk tilskudd skal opprettholdes.

Med hilsen

Hanne Winberg

Økonomisjef

☎ 35 94 25 36